

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА
И ВЕТЕРИНАРСТВО

ХРАНА ЗА ПОСЕБНА НУТРИТИВНА УПОТРЕБА И ПОТРОШУВАЧИ

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

ХРАНА ЗА ПОСЕБНА НУТРИТИВНА УПОТРЕБА И ПОТРОШУВАЧИ

Скопје, 2011

Храна за посебна нутритивна употреба е храна која според својот состав или производствен процес јасно се разликува од храната наменета за нормална употреба, одговара на посочените нутритивни цели и се пушта на пазарот на начин со кој се укажува на соодветноста со посочените нутритивни цели.

Храната за посебна нутритивна употреба треба да ги исполни посебните нутритивни барања на:

- **Одредени категории луѓе со нарушени процеси на варење или метаболизам;**
- **Одредени категории луѓе во посебна физиолошка состојба поради што можат да имаат посебна придобивка од контролираната употреба на одредени супстанции во храната и**
- **Доенчиња или мали деца во добра здравствена состојба.**

Храната за посебна нутритивна употреба за категории луѓе со нарушени процеси на варење или метаболизам, како и за луѓе во посебна физиолошка состојба поради што можат да имаат посебна придобивка од контролираната употреба на одредени супстанции во храната, може да се карактеризира и како **дигестивска** или **дигестивна**.

PARNUTS FOOD = Particular Nutritional Uses Food =
храна за посебни
нутритивни употреби

Означување

При означувањето, презентирањето и рекламирањето на оваа храна не треба да се придаваат својства на превенција, третман или лекување на одредени заболувања кај луѓето, ниту да упатуваат на такви својства.

Означувањето под кое се продава храната треба да биде придружено со упатување на нејзините посебни нутритивни својства.

Означувањето на видовите храна за посебна нутритивна употреба треба да го вклучува следново:

- а) посебните елементи на квалитативниот и квантитативен состав
- б) енергетската вредност изразена во килоџули или килокалории и содржината на јагленхидрати, протеини и масти на 100 g или 100 ml

Групи прехранбени производи за посебни нутритивни уйош-реби:

- * Почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња
- * Преработена храна на жишна основа и дейска храна за доенчиња и мали деца
- * Храна наменета за уйошреба во диетите со ограничување на енергијата заради намалување на тежина
- * Диететски производи за посебни медицински намени;
- * Производи наменети за уйошреба при интензивен мускулен напор, посебно за спортисти
- * Производи за лица кои имаат нарушувања на метаболизмот на јаглехидрати (дијабетес)
- * Храна без глутен
- * Храна со намалена содржина на натриум

*** Почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња**

Доенчиња се деца на возраст до 12 месеци.

Мали деца се деца на возраст помеѓу една и три години.

Почетна формула за доенчиња е храна наменета за посебна нутритивна употреба од страна на доенчињата во првите месеци од животот којашто ги задоволува нутритивните барања на доенчињата до воведувањето на соодветна дополнителна храна.

Последователната формула за доенчиња е храна наменета за посебна нутритивна употреба од страна на доенчињата кога се воведува соодветно прихранување и којашто претставува главен течен елемент во воведувањето разновидна исхрана на доенчињата.

Означувањето на овие производи:

- треба да биде дизајнирано така што ќе ги обезбедува неопходните информации за соодветна употреба на производите, со цел да не се дестимулира доењето;
- при означувањето не треба да се употребуваат термините „хуманизирано“, „матернизирано“, „адаптирано“ или слични термини;
- треба да содржи изјава за предноста на доењето;
- треба да содржи изјава за препорака дека производот треба да се користи само по совет на лица со квалификации од медицина, исхрана или фармација;
- не треба да содржи слики од доенчиња ниту други слики или текст коишто би можеле да ја идеализираат употребата на производот, кога производот е почетна формула.

Рекламирање

Почетната формула за доенчиња не треба да се рекламира во продажните места, да се даваат мостри или некое друго промотивно средство за да се предизвика продажба на истата на потрошувачот на малопродажно ниво, како што се посебно изложување купони за попуст, премии, посебна продажба, продажба по многу ниска цена и продажба во пакет со друг производ.

Информативните и образовните материјали, било писмени или аудиови-зуелни, што се однесуваат на исхрана на доенчиња и што се наменети за бремените жени и за мајки на доенчиња и на мали деца, треба да содржат јасни информации за: придобивките и предноста на доењето; хранење од мајката и подготовка за доење и одржување на доењето; можните негативни последици врз доењето од воведувањето на делумно прихранување; тешкотијата повторно да се почне со доење, откако мајката престанала да дои; правилна употреба на почетната формула за доенчиња, кога е потребно.

Производителите или дистрибутерите можат да подаруваат информативна или образовна опрема или материјали само на бара-

ње и со писмено одобрување од Министерството за здравство и треба да се дистрибуираат само преку системот за здравствена заштита.

Подарувањето или продажбата на резерви од почетната формула за доенчиња по пониска цена на институции или на организации, било за употреба во институциите или за дистрибуција надвор од нив, може да се користи само за доенчиња што мораат да се хранат со почетна формула за доенчиња и само толку долго колку што им е потребно на тие доенчиња.

*** Преработена храна на житна основа и
дејска храна за доенчиња и мали деца**

**Преработената храна на житна основа и
детската храна за доенчиња и мали деца** се користи кога доенчињата се одбиваат од доење и за мали деца како додаток на нивната исхрана и/или за прогресивна адаптација на обична храна.

Овој вид храна е поделен во 2 групи:

Преработена храна на житна основа која е поделена на следните четири категории:

- **едноставни жита** кои се или треба да бидат растворени со млеко или друга соодветна хранлива течност;
- **жита со додаден производ** со висок процент на протеини кои се или треба да бидат растворени со вода или друга течност, што не содржи протеини;
- **тестенини**, кои се употребуваат откако ќе се подготват со варење во вода или друга соодветна течност; и
- **двопек и бисквити**, кои се употребуваат директно или по пулверизација и додавање вода, млеко или друга соодветна хранлива течност; и

Детска храна освен преработена храна на житна основа.

Означувањето на овие производи:

Треба да ги содржи следните информации:

- соодветната возраст од која може да се употребува храната, со назнака за нејзиниот состав, структурата или други посебни состојки, при што истата не смее да биде помала од четири месеци за кој било производ. Производите препорачани за употреба на возраст од четири месеци може да укажуваат дека се соодветни за употреба од таа возраст па нагоре, освен кога независно лице со квалификации од областа на медицината, исхраната или фармацевтијата советува поинаку;
- кога храната се препорачува за деца помали од шест месеци, истата треба да содржи информација за тоа дали содржи или не содржи глутен;
- достапната енергетска вредност;
- просечното количество на секој минерал и на секој витамин;
- објаснување за постапката за подготвување на храната, ако е потребно и забелешка за важноста за придржување кон таа постапка.

** Храна наменета за употреба во диети со ограничување на енергијата заради намалување тежина*

Храната што е наменета да се користи во диети со ограничена енергетска вредност за цели на намалување на телесната тежина (или храна со ограничена енергетска вредност) е храна со специфичен состав која, доколку се користи според упатставата дадени од производителот, целосно или делумно ги заменува севкупните дневни оброци.

Храната со ограничена енергетска вредност се дели на две категории:

- **храна којашто е презентирана како целосна замена на дневните оброци**, и која треба да се става во промет под името „целосна замена на оброците за цели на регулирање на телесната тежината“ и

-
- **храна којашто е презентирана како замена за еден или повеќе дневни оброци**, и која треба да се става во промет под името „замена на оброк за цели на регулирање на телесната тежината“.

Означувањето на овие производи:

Треба да ги содржи следните информации:

- енергетската вредност на храната за определено количество на храната којашто е подготвена за употреба;
- содржината на протеини, јаглехидрати и масти за определено количество на храната којашто е подготвена за употреба;
- количество за секој минерал и за секој витамин, за определено количество на храната којашто е подготвена за употреба;
- упатства за правилна подготовка;
- ако производот, при неговото користење во согласност со упатствата на производителот, обезбедува дневна доза на полиоли поголема од 20 грама на ден, треба да се назначи дека може да има лаксативен ефект;
- изјава во којашто се истакнува дека е неопходно да се внесува доволно количество течности во текот на денот;
- изјава дека храната обезбедува доволни количества од сите основни хранливи состојки за денот и изјава дека храната не треба да се користи подолго од три седмици без консултација со лекар, за храната којашто е презентирана како целосна замена на дневните оброци;
- изјава дека производитите имаат позитивно влијание само како дел од диетата со ограничена енергетска вредност и дека треба да бидат дополнети со други прехранбени производи

во рамките на таквата диета, за храна којашто е презентирана како замена за еден или повеќе дневни оброци;

Обележувањето, рекламирањето и презентирањето на овој вид храна не треба да се поврзува со степенот или количината на изгубена тежина којашто би можела да резултира со нивното користење.

*** Диететски производи за посебни медицински намени**

Диететска храна за посебни медицински намени е категорија храна за посебна нутритивна употреба преработена посебно, или е со посебен состав и е наменета за диететска исхрана на болните и се употребува под медицински надзор. Таа е наменета за целосно или делумно хранење болни со ограничена, ослабната и нарушена способност за земање, варење, апсорбирање и преработување обични прехранбени производи.

Диететската храна за посебни медицински намени е поделена во следниве три категории:

- **Храна која целосно ги покрива прехранбените потреби, со стандарден состав на хранливост,**
- **Храна која целосно ги покрива прехранбените потреби, со посебно приспособен состав на хранливост, специфични за болеста,**
- **Храна која не ги покрива прехранбените потреби во целост, со стандарден или со посебно приспособен состав на хранливост, специфични за болеста.**

Означувањето на овие производи:

Треба да ги содржи следните информации:

- енергетска вредност, содржината на протеини, јагленхидрати и масти, минерали и витамини, изразени во нумеричка форма на 100 g или 100 ml од производот така како што се продава и по потреба, на 100 g или 100 ml од готовиот производ подготвен според упатствата на производителот. Овој податок може да се наведе на даден оброк, како што е наведено на

ознаката, или на доза, под услов да биде наведено колку дози содржи пакувањето.

- податок за потеклото и природата на протеинот и/или протеински хидролизати, кои ги содржи храната;
- изјава дека храната мора да се употребува под медицински надзор;
- изјава дали храната е погодна за употреба како единствен извор на исхрана;
- кога е потребно, изјава дека храната е наменета за одредена старосна група и
- кога е потребно, изјава дека храната може да предизвика опасност за здравјето кога ја употребуваат лица кои немаат болест, нарушувања или медицински состојби, за кои е наменета храната;
- изјава „за диететско регулирање...“, каде што во празниот простор се пишува болеста, нарушувањето или медицинските состојби, за кои е наменета храната;
- кога е потребно, изјава која се однесува на соодветна внимателност при употреба и контраиндикации;
- кога е потребно, соодветно предупредување дека храната не е за парентерална употреба;
- кога е потребно, означувањето содржи упатства за соодветна подготовка, употреба и чување на храната по отворање на пакувањето.

*** Производи наменети за употреба при интензивен мускулен напор, особено за спортисти**

Храната наменета за интензивно мускулно оптоварување, особено за спортисти, ги вклучува оние хранливи материи кои се концентрирани извори на хранливи состојки или други супстанции со прехранбени или физиолошки функции, сами или во комбинација со дозирани

форми, со цел да го помогнат внесувањето на хранливи состојки (витамини, минерали, протеини, аминокиселини и др.) и подготвени средства.

На означувањето на овие производи треба да стои информацијата „**додаток во исхрана на спортистите**“.

*** Производи за лица кои имаат нарушувања на метаболизмот на јаглехидрати (дијабетес)**

Овие производи треба да ги исполнуваат следните посебни барања:

- содржината на мастите треба да биде помала од содржината на мастите во истата или сродна храна со вообичаен состав, така што со нивното внесување делот од мастите да не премине повеќе од 30% од вкупното дневно енергетско внесување;
- при производство на оваа храна не се додава гликоза, гликозен сируп, инвертен шеќер и дисахариди, но ова не се однесува на шеќерите природно присутни во храната и во суровините;
- лактозата може да се користи само како носач на средствата за засладување и тоа како состојка која е најмалку 20 пати помалку во однос на шеќерот;
- малтодекстрините можат да се користат во производство на оваа храна само како носач на средствата за засладување, а делот во производството не треба да биде поголем од 2%;
- храната произведена од житарици (колачи, бисквити и др.) треба да има за 30% помалку брзо апсорбирани моно и дисахариди, од истите производи со вообичаен состав, а тоа не се однесува на фруктозата;
- производите од житарици (леб) не треба да имаат дополнителни маснотии, а потребно е да се означат количината на диеталните влакна.

Во производството на овој вид храна можат да се користат замени за шеќер (сахароза) и вештачки средства за засладување.

*** Храна без глутен**

Храна без глутен е храна наменета за исхрана на лица со цревни нарушувања кои се предизвикани од глутен и која е произведена од житарици и нивни смеси кои природно не содржат глутен или глутенот од нив е отстранет со технолошка постапка, како и од останатите сировини кои не содржат глутен или истиот е отстранет од нив.

Храната без глутен која е произведена од житарици и нивни смеси и други сировини кои природно не содржат глутен како, на пример, пченка, ориз, хелда, просо, компир и др. можат да содржат најмногу 20 mg/kg глутен во сува супстанција.

Во производството на храна која природно не содржи глутен, како состојка, како адитив или како помошно средство не треба да се користи пченичен глутен, односно производи од протеини на житарици кои содржат глутен.

Храната без глутен може да се произведува од житарици и нивни смеси како пченица, рж, јачмен, зоб или тритикале, од кои глутенот е отстранет со соодветна технолошка постапка, при што содржината на глутен не треба да биде поголема од 200 mg/kg сува супстанција од производот.

Означувањето „без глутен“ треба да биде истакнато на видлив дел од пакувањето на производот, покрај името на производот.

*** Храна со намалена содржина на натриум**

Храната со намалена содржина на натриум, вклучувајќи сол со намалена содржина на натриум или без натриум е храна која е произведена без додавање натриумови соли, а содржината на натриум не треба да биде поголема од 120 mg/100 g или 100 ml од готов оброк.

Храната со многу мала количина натриум е храна која во однос на иста или на сродна храна со нормален состав содржи помалку од 40 mg/100 g или 100 ml од готов оброк.

Храната без натриум е храна која содржи помалку од 5 mg/100 g или 100 ml од готов оброк или еквивалентна количина сол.

Количините на натриум во „замените за прехранбена сол“ не треба да бидат поголеми од 120 mg/100 g „замена за прехранбена сол“.

Во „замената за прехранбена сол“ може да се додаде 1% силициум диоксид или калциум силикат поединечно или во комбинација како средство против згрутчување.

На „замената за прехранбена сол“ ѝ се додава јод согласно прописите за квалитет на прехранбената сол.

На означувањето на „замената за прехранбена сол“ треба да има информација за содржина на катјони во mg/100 g производ.

Супстанции кои се додаваат за посебни нутритивни цели во храна за посебна нутритивна употреба

Употребата на супстанции кои се додаваат за посебни нутритивни цели треба да резултира со производство на безбедни производи кои ги исполнуваат општите и посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба, како што е утврдено со општоприфатените научни податоци.

Супстанција	Услови за употреба	
	Диеетиска храна	Храна за посебни медицински намени
Категорија 1. Витамини		
Витамин А		
ретинол	x	
ретирил ацетат	x	
ретирил палмитат	x	
бета каротин	x	
ВИТАМИН Д		
холекалциферол	x	
ергокалциферол	x	
ВИТАМИН Е		
D-алфа-токоферол	x	
DL-алфа-токоферол	x	
D-алфа-токоферил ацетат	x	
DL-алфа-токоферил ацетат	x	
D-алфа-токоферил киселина сукцинат	x	
D-алфа-токоферил полиетилен гликол-1000 сукцинат (ТПГС)		x
ВИТАМИН К		
Филохинон (фитоменадион)	x	
менахинон (1)	x	
ВИТАМИН Б1		
тиамин хидрохлорид	x	
тиамин монокитрат	x	
ВИТАМИН Б2		
рибофлавин	x	

Суйштанција	Услови за употреба	
	Диеетиска храна	Храна за посебни медицински намени
натриум рибофлавин 5'-фосфат	х	
НИАЦИН		
никотинска киселина	х	
никотинамид	х	
ПАНТОТЕНСКА КИСЕЛИНА		
калциум D-пантотенат	х	
натриум D-пантотенат	х	
декспантенол	х	
ВИТАМИН Б6		
пиридоксин хидрохлорид	х	
пиридоксин 5'-фосфат	х	
пиридоксин дипалмитат	х	
ФОЛАТ		
птероилмоноглутаминска киселина	х	
калциум-L-метилфолат	х	
ВИТАМИН Б12		
цијанокобаламин	х	
хидрокобаламин	х	
БИОТИН		
D-биотин	х	
ВИТАМИН Ц		
L-аскорбинска киселина	х	
натриум-L-аскорбил	х	
калциум-L-аскорбил	х	
калиум-L-аскорбил	х	
L-аскорбил б-палмитат	х	
Категорија 2. Минерали		
КАЛЦИУМ		
калциум карбонат	х	
калциум хлорид	х	
калциумови соли на лимонска киселина	х	
калциум глуконат	х	
калциум глицерофосфат	х	
калциум лактат	х	

Субстанција	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
калциумови соли на ортофосфорна киселина	x	
калциум хидроксид	x	
калциум оксид	x	
калциум сулфат	x	
калциум бисглицинат	x	
калциум цитрат малат	x	
калциум малат	x	
калциум L-пидолат	x	
МАГНЕЗИУМ		
магнезиум ацетат	x	
магнезиум карбонат	x	
магнезиум хлорид	x	
магнезиумови соли на лимонска киселина	x	
магнезиум глуконат	x	
магнезиум глицерофосфат	x	
магнезиумови соли на ортофосфорна киселина	x	
магнезиум лактат	x	
магнезиум хидроксид	x	
магнезиум оксид	x	
магнезиум сулфат	x	
магнезиум L-аспартам		x
магнезиум бисглицинат	x	
магнезиум L-пидолат	x	
магнезиум калиум цитрат	x	
ЖЕЛЕЗО		
железен карбонат	x	
железен цитрат	x	
железен амониум цитрат	x	
железен глуконат	x	
железен фумарат	x	
железен натриум дифосфат	x	
железен лактат	x	
железен сулфат	x	
железен дифосфат (железен пиродифосфат)	x	

Суйштанција	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
железна сахароза		x
елементарно железо (карбонилно + електролитно + редуцирано со водород)		x
железен бисглицинат		x
железен L-пидолат		x
БАКАР		
бакарен карбонат		x
бакарен цитрат		x
бакарен глуконат		x
бакарен сулфат		x
бакар лизин комплекс		x
ЈОД		
калиум јодид		x
калиум јодат		x
натриум јодид		x
натриум јодат		x
ЦИНК		
цинк ацетат		x
цинк хлорид		x
цинк цитрат		x
цинк глуконат		x
цинк лактат		x
цинк оксид		x
цинк карбонат		x
цинк сулфат		x
цинк бисглицинат		x
МАНГАН		
манган карбонат		x
манган хлорид		x
манган цитрат		x
манган глуконат		x
манган глицерофосфат		x
манган сулфат		x
НАТРИУМ		

Супстанција	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
натриум бикарбонат	x	
натриум карбонат	x	
натриум хлорид	x	
натриум цитрат	x	
натриум глуконат	x	
натриум лактат	x	
натриум хидроксид	x	
натриумови соли на ортофосфорна киселина	x	
КАЛИУМ		
калиум бикарбонат	x	
калиум карбонат	x	
калиум хлорид	x	
калиум цитрат	x	
калиум глуконат	x	
калиум глицерофосфат	x	
калиум лактат	x	
калиум хидроксид	x	
калиумови соли на ортофосфорна киселина	x	
магнезиум-калиум цитрат	x	
СЕЛЕН		
натриум селенат	x	
натриум хидроген селенит	x	
натриум селенит	x	
квасец збогатен со селен()	x	
ХРОМ (III)		
хром (III) хлорид и негови хексахидрати	x	
хром (III) сулфат и негови хексахидрати	x	
МОЛИБДЕН (VI)		
амониум молибдат	x	
натриум молибдат	x	
ФЛУОР		
калиум флуорид	x	
натриум флуорид	x	
БОР		

Субстанција	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
натриум борат	x	
борна киселина	x	
Категорија 3. Аминокиселини		
L-аланин	x	
L-аргинин	x	
L-аспартна киселина		x
L-цитрулин		x
L-цистеин	x	
Цистин	x	
L-хистидин	x	
L-глутаминска киселина	x	
L-глутамин	x	
глицин		x
L-изолеусин	x	
L-леуцин	x	
L-лизин	x	
L-лизин ацетат	x	
L-метионин	x	
L-орнитин	x	
L-фенилаланин	x	
L-пролин		x
L-треонин	x	
L-триптофан	x	
L-тирозин	x	
L-валин	x	
L-серин		x
L-аргинин-L-аспартат		x
L-лизин-L-аспартат		x
L-лизин-L-глутамат		x
N-ацетил-L-цистеин		x
N-ацетил-L-метионин		x во производи наменети за луѓе на возраст над 1 година

Супстанција	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
За аминокиселини, доколку е применливо, може да се употребуваат и натриумови, калиумови, калциумови и магнезиумови соли, како и нивни хидрохлориди		
Категорија 4. Карнитин и таурин		
L-карнитин		x
L-карнитин хидрохлорид		x
таурин		x
L-карнитин-L-тартарат		x
Категорија 5. Нуклеотиди		
аденозин 5'-фосфорна киселина (AMP)		x
натриумови соли од AMP		x
цитидин 5'-монофосфорна киселина (CMP)		x
натриумови соли на (CMP)		x
гванозин 5'-фосфорна киселина (GMP)		x
натриумови соли на (GMP)		x
инозин 5'-фосфорна киселина (IMP)		x
натриумови соли на IMP		x
уридин 5'-фосфорна киселина (UMP)		x
натриумови соли на UMP		x
Категорија 6. Холин и инозитол		
холин		x
холин хлорид		x
холин битартрат		x
холин цитрат		x
инозитол		x
<i>(¹) Менакинонон обично се појавува како менакинон-7, а во поретки случаи како менакинон-6.</i>		
<i>(²) Квасциите збогатени со селен, произведени со огледување во присуство на најтриум селенин како извор на селен и во сушена форма како пласман, содржат не повеќе од 2,5 mg Se/g. Доминантниот вид на органски селен, присутен во квасецот, е селенометионин (помеѓу 60% и 85% од вкупната количина изваден селен во производот). Содржината на групи состојки органски селен, вклучувајќи селеноцистеин, не треба да надмина 10% од вкупната количина на изваден селен. Нивоата на неоргански селен обично не треба да надминат 1% од вкупната количина изваден селен.</i>		

Суйсџанциите гадени во џабелата не џреба да се уйоџребуваат во млечна храна за доенчиња, како и во преработената храна на жиџна основа и деџска храна за доенчиња и мали деца. Тие се оџределени во џосебните законски џројиси за овие видови храна.

** Суйсџанци кои се додаваат за џосебни нуџриџивни цели во храната за џосебна нуџриџивна уйоџреба, може да џрџат џромени со џласно со законските џројиси.*

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија - АХВ има обезбедено бесплатна телефонска линија наменета за истражувачите, 08032222

www.fva.gov.mk

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија, со седиште во градот Скопје има подрачни канцеларии во градовите:

Битола	Кавадарци	Пехчево
Берово	Кочани	Прилеп
Богданци	Кичево	Пробиштип
Валандово	Крива Паланка	Радовиш
Виница	Кратово	Ресен
Велес	Крушево	Скопје
Гевгелија	Куманово	Струга
Гостивар	Македонски брод	Струмица
Делчево	Македонска	Свети Николе
Демир Хисар	Каменица	Тетово
Демир Капија	Неготино	Штип
Дебар	Охрид	

Канцеларии на граничните премини:

Аеродром	Деве Баир	Ново Село -
Александар Велики	Делчево	Струмица
Аеродром Охрид	Куманово	Табановце
Блаце	Меџитлија	Трубарево
Богородица		Кафасан

Оваа брошура е изработена во соработка со Организацијата на истражувачите на Македонија (ОПМ), тел. 3 212 440

www.opm.org.mk

**ХРАНА ЗА ПОСЕБНА
НУТРИТИВНА УПОТРЕБА
И ПОТРОШУВАЧИ**